

Program Wychowawczo - Profilaktyczny

Szkoły Podstawowej  
im. mjr Henryka Sucharskiego  
w Osięcinach

## Spis treści:

Wprowadzenie .....	2
1. Podstawa prawna Programu Wychowawczo-Profilaktycznego .....	4
2. Misja Szkoły .....	6
3. Model Absolwenta .....	7
4. Wartości wychowawcze .....	8
5. Cele treści i działań o charakterze wychowawczym i profilaktycznym .....	11
6. Struktura oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych .....	14
7. Diagnoza sytuacji .....	17
8. Obszary działań .....	18
9. Formy realizacji oraz realizatorzy Programu Wychowawczo-Profilaktycznego .....	27
10. Ewaluacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego .....	29
Załącznik 1. Ankieta dla uczniów .....	30
Załącznik 2. Ankieta dla rodziców .....	33
Załącznik 3. Ankieta dla nauczycieli .....	36
Załącznik 4. Tradycje i zwyczaje szkoły .....	39

## **Wprowadzenie**

---

Edukacja młodych ludzi nie może i nie powinna stać w miejscu, stąd potrzeby wprowadzenia zmian i rewolucji w szkolnictwie. Zaplanowane zmiany mają na celu przede wszystkim poprawić jakość oddziaływań dydaktycznych i wychowawczych. Działania podejmowane przez Szkołę bazują na potencjale szkoły, na który składa się wiedza, kompetencje nauczycieli, doświadczenie w budowaniu szkolnego programu wychowawczego oraz programu profilaktyki, jak również współpraca z rodzicami i lokalnym środowiskiem.

Dbłość o wszechstronny rozwój oraz kształtowanie osobowości ucznia jest jednym z nadrzędnych zadań szkoły, która staje się instytucją odpowiedzialną za formowanie młodego człowieka. W swoich założeniach, szkoła uwzględnia indywidualne predyspozycje ucznia w obszarach psychiki, emocji, intelektu, środowiska społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji rodzinnej, a także kwestie moralne, jak i duchowe. Zadaniem Szkoły jest stworzenie odpowiednich działań, które nie tylko będą oddziaływać na ucznia czy absolwenta, ale również na przyszłego dorosłego i dojrzałego człowieka.

W dzisiejszych czasach coraz częściej dostrzegalne są wśród uczniów zaburzenia rozwoju psychospołecznego, zaburzenia nerwicowe, problemy zdrowotne. Wiele rodzin wykazuje dysfunkcje i patologie społeczne, brak umiejętności komunikowania się z dorastającymi i buntującymi się nastolatkami. Dom rodzinny nie zawsze wspomaga w rozwoju emocjonalnym, co ma swoje konsekwencje w zachowaniach uczniów i szukania wsparcia wśród grup rówieśniczych. Pogłębiający się kryzys wartości u młodzieży oraz brak ideałów i autorytetów powoduje wzrastające tendencje do działań niezgodnych z normami przyjętymi przez społeczeństwo. Dlatego też działalność szkoły powinna zmierzać w kierunku wzmocnienia u uczniów postaw pożądaných społecznie i akceptowanych powszechnie zachowań. Aby zrealizować te założenia, konieczne jest zaplanowanie działań, które ukierunkowałyby ucznia w jego dążeniach, pomogły zbudować właściwą hierarchię wartości, nauczyły umiejętnego realizowania własnych potrzeb, z poszanowaniem drugiego człowieka. Potrzeby uczniów, rodziców i nauczycieli są istotnymi elementami Programu, jednak muszą uwzględniać również aktualne problemy środowiska pozaszkolnego. Problemy występujące w szeroko pojętym środowisku lokalnym najczęściej są przez młodzież przenoszone na teren szkoły, a przecież szkoła to teren, gdzie młody człowiek, odkrywa i rozwija swoje zdolności i talenty. To miejsce radości, zadowolenia, entuzjazmu z własnej pracy, gdzie dziecko poznaje smak sukcesów zespołowych i indywidualnych. Tu również uczy mierzyć się z porażkami, przygotowując się do aktywnego i twórczego życia. Podstawowym i naturalnym środowiskiem społecznym i wychowawczym życia dzieci i młodzieży jest rodzina, którą szkoła powinna wspierać w dziedzinie wychowania. Szkoła jest bez wątpienia jednostką kształtującą odpowiednie postawy wśród uczniów poprzez

stawianie wysokich wymagań, a także przygotowanie do pełnienia obowiązków obywatelskich w oparciu o zasady demokracji, tolerancji, sprawiedliwości oraz wolności. Prawidłowy proces wychowania oparty jest na silnej współpracy zarówno rodziców, jak i grona pedagogicznego, których powinna charakteryzować spójna wizja zarówno szkoły jako instytucji, jak i przyszłego absolwenta.

Szkoła w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych i innowacyjnych ma na uwadze przede wszystkim dobro uczniów, a także troskę o postawę moralną i obywatelską swoich uczniów oraz absolwentów. Zachęca się uczniów do pracy nad sobą poprzez dostrzeganie ich osiągnięć, a także docenianie. Zadaniem Szkoły jest intensyfikacja wśród uczniów postawy kształtującej niezależność oraz samodzielność, które są niezwykle istotne w dorosłym życiu i budowaniu późniejszej kariery. Natomiast wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny w myśl Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo oświatowe obejmuje:

- 1) treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, oraz
- 2) treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców<sup>1</sup>.

Celem Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest stworzenie szeregu działań ukierunkowanych na rozwój uczniów przy wykorzystaniu całego potencjału, zasobów jednostki oraz kadry. Zaplanowane działania w swoim zakresie obejmują całą społeczność szkolną (uczniów, nauczycieli, rodziców) tak, by każda z grup nieustannie pracowała i podnosiła swoje umiejętności.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego obejmują:

- ♦ powszechną znajomość założeń Programu – przez uczniów, ich rodziców i wszystkich pracowników Szkoły,
- ♦ zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w Programie,
- ♦ respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (Dyrektor, Rada Rodziców, Samorząd Uczniowski),

---

<sup>1</sup> Art. 26 z Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 z późn. zm.).

- ♦ współdziałanie Szkoły ze środowiskiem zewnętrznym,
- ♦ współodpowiedzialność za efekty realizacji Programu.

## **1. Podstawa prawna Programu Wychowawczo-Profilaktycznego**

---

Szkoła Podstawowa im. mjr. Henryka Sucharskiego w Osięcinach realizuje cele wychowawcze oraz profilaktyczne wynikające z powszechnie obowiązujących aktów prawnych:

- ♦ Konstytucja Rzeczypospolita Polska (Dz. U. z 1997 r., Nr 73, poz. 483),
- ♦ Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 10 grudnia 1948 r. ,
- ♦ Konwencji o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r., Nr 120, poz. 526 z późn. zm.),
- ♦ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 z późn. zm.),
- ♦ Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r. - Karta nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1189 z późn. zm.),
- ♦ Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 957 z późn. zm.),
- ♦ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2017, poz. 783 z późn. zm.),
- ♦ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.),
- ♦ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015r. poz. 1249),
- ♦ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356),
- ♦ Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1591).

Założenia Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są zgodne z:

- ♦ Statutem Szkoły Podstawowej im. mjr. Henryka Sucharskiego w Osięcinach,
- ♦ Szkolnym zestawem programów nauczania,
- ♦ Podstawami prawnymi.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizowany w Szkole opiera się przede wszystkim na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców oraz Samorząd Uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy.

## **2. Misja Szkoły**

---

Szkoła w swoich działaniach ukierunkowana jest przede wszystkim na wspieranie uczniów w budowaniu prawidłowego systemu wartości, podejmowaniu aktywności poznawczej i twórczej, kierowaniu własnym rozwojem, a także w indywidualnym rozwoju i motywowaniu do nauki oraz poszerzaniu własnych horyzontów. Zadaniem Szkoły jest stworzenie przyjaznej atmosfery poprzez współpracę i współodpowiedzialność w grupach rówieśniczych w stosunkach z dorosłymi. Najważniejsze jest jednak zapewnienie warunków do zdrowego rozwoju psychofizycznego.

Szkoła jawi się przede wszystkim jako miejsce przyjazne i bezpieczne dla uczniów, zainteresowana nimi jako jednostkami, a przy tym jako instytucja otwarta na rodziców i współpracę z nimi. Nie da się ukryć, że Szkoła jako miejsce ważne w życiu każdego ucznia pokazuje złożoność świata i miejsce człowieka w środowisku przyrodniczym, społecznym i kulturowym, rozwija ciekawość poznawczą, uczy według najnowszych metod oraz stwarza bezpieczne warunki nauki.

### ***Misja Szkoły***

Fundamentem działalności naszej szkoły jest wszechstronny rozwój ucznia.

Nasze działania zmierzają do wyposażenia ucznia w umiejętność praktycznego korzystania z wiedzy oraz kształtowania jego postaw moralnych.

Pierwotne i największe prawa wychowawcze posiadają rodzice w stosunku do swoich dzieci. Nauczyciele wspierają rodziców w dziedzinie wychowania. Wynikają z tego dwie ważne konsekwencje:

- kierunek działalności wychowawczej nie może być sprzeczny z wolą rodziców,
- nauczyciele nie ponoszą wyłącznej odpowiedzialności za wszystkie możliwe zadania wychowawcze.



### **3. Model absolwenta**

---

Absolwent Szkoły Podstawowej im. mjr. Henryka Sucharskiego w Osiecinach:

- ◆ ma poczucie własnej godności i wartości,
- ◆ wiedzę i umiejętności potrafi stosować w praktyce,
- ◆ jest dobrze przygotowany do następnego etapu nauki,
- ◆ rozumie innych i potrafi z nimi współpracować,
- ◆ wykorzystuje nabyte wiadomości i umiejętności w praktycznym działaniu,
- ◆ radzi sobie ze stresem, umie rozwiązywać problemy,
- ◆ jest asertywny,
- ◆ dba o swoje zdrowie i otoczenie,
- ◆ jest ciekawy świata i potrafi korzystać z różnych źródeł informacji,
- ◆ pracuje nad własnym rozwojem, budując swój system wartości, rozwija swoje pasje i zainteresowania,
- ◆ posiada umiejętności społeczne: komunikacji, negocjacji, współpracy, aktywności, zdrowej rywalizacji, asertywności,
- ◆ jest aktywny i twórczy - podejmuje próby prezentacji i obrony swojego zdania, szanuje tych, którzy mają odmienne poglądy,
- ◆ uczestniczy w życiu społecznym, ma świadomość tradycji oraz swojej w niej roli,
- ◆ jest wrażliwy na otaczającą przyrodę, piękno natury, szanuje człowieka i środowisko,
- ◆ uczestniczy w promocji zdrowego stylu życia, dba o rozwój fizyczny i umysłowy, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu.
- ◆ kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- ◆ zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- ◆ szanuje siebie i innych,
- ◆ jest odpowiedzialny,
- ◆ szanuje historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły,
- ◆ zna i rozumie zasady współżycia społecznego,
- ◆ jest tolerancyjny,
- ◆ jest odważny,
- ◆ posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- ◆ szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
- ◆ radzi sobie z niepowodzeniami w konstruktywny sposób,
- ◆ integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w Szkole,
- ◆ dokonuje właściwych wyborów, jest życzliwie nastawiony do świata i ludzi.

#### **4. Wartości wychowawcze**

---

Wartości są uznawane za podłoże procesu wychowawczego. Wychowanie do wartości ma na celu przygotować uczniów do indywidualnego, świadomego wybierania i hierarchizowania wartości oraz kierowania się nimi we wszystkich dziedzinach życia teraz oraz w przyszłości. Fundamentalnym celem wychowania jest wpajanie uczniom norm i zasad oraz utrwalanie ich w świadomości, by je rozumieli i przyjmowali konsekwencje wynikające z ich respektowania.

Wartości wychowawcze Szkoły:

- ♦ poszanowanie wartości i godności ludzkiej,
- ♦ tolerancja,
- ♦ szacunek do języka, kultury historii i tradycji narodowej,
- ♦ patriotyzm,
- ♦ umiejętność współżycia w rodzinie i społeczności,
- ♦ bezpieczeństwo,
- ♦ uczciwość, szczerłość,
- ♦ prawdomówność,
- ♦ sprawiedliwość,
- ♦ wrażliwość na piękno przyrody ojczystej,
- ♦ doskonalenie własnej osoby,
- ♦ kierowanie się własnym sumieniem,
- ♦ inicjatywa, kreatywność,
- ♦ rzetelność i odpowiedzialność,
- ♦ zdrowy styl życia,
- ♦ wykształcenie i nauka,
- ♦ empatia,
- ♦ wytrwałość,
- ♦ samorządność,
- ♦ odwaga.

Zadania Szkoły jako środowiska wychowawczego:

- ♦ współpracuje w procesie wychowawczym z domem, środowiskiem rówieśniczym i społecznością lokalną,
- ♦ wspiera rodziców w dziedzinie wychowania,
- ♦ stwarza uczniom możliwości indywidualnego rozwoju,

- ♦ dba o rozwój każdego ucznia, uwzględniając w procesie nauczania i wychowania indywidualne potrzeby psychofizyczne uczniów
- ♦ umożliwia rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych, indywidualizację procesu lekcyjnego, realizację indywidualnych programów nauczania oraz współdziałanie ze środowiskiem lokalnym,
- ♦ umożliwia poznawanie i podtrzymanie kultury, tradycji regionalnych, narodowych,
- ♦ rozwija postawy szacunku i tolerancji wobec innych ludzi, ich odmierności,
- ♦ wzmacnia poczucie więzi z ojczyzną, rodziną, szkołą,
- ♦ prowadzi profilaktykę ochraniającą uczniów przed przejawami agresji oraz przeciwdziałającą narkomanii, alkoholizmowi, nikotynizmowi, cyberprzemocy, fonoholizmowi i używaniu środków psychoaktywnych,
- ♦ zapewnia oraz uczy przestrzegania bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania, opieki, spędzania czasu wolnego,
- ♦ propaguje zdrowy styl życia poprzez działalność profilaktyczną, sportową, rekreacyjną, kulturalną,
- ♦ wdraża do samokontroli i samooceny,
- ♦ kształtuje postawy prospołeczne, obywatelskie, patriotyczne, wolontarystyczne, proekologiczne,
- ♦ uczy podstawowych zasad demokracji i samorządności,
- ♦ wzmacnia kompetencje wychowawcze nauczycieli, wychowawców, rodziców/opiekunów,
- ♦ doskonali umiejętności nauczycieli, wychowawców w zakresie poszerzania i uzupełniania aktualnej wiedzy z zakresu psychologii, pedagogiki; budowania podmiotowych relacji z uczniami i ich rodzicami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów.

Cele i zadania wychowawcze Szkoły realizowane są poprzez:

- ♦ stałe, będące podstawą budowania tradycji szkoły imprezy, uroczystości, wycieczki, akcje charytatywne,
- ♦ odkrywanie i rozwijanie zdolności, talentów uczniów: konkursy, quizy, turnieje, koła zainteresowań, występy uczniów, stypendia,
- ♦ prezentacje prac, wystawy, gazetki tematyczne, happeningi, festyny, projekty edukacyjne,
- ♦ działalność organizacji szkolnych rozwijających samorządność,
- ♦ zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania uczniów,
- ♦ działania szkoły w przeciwstawianiu się zagrożeniom, patologii, agresji, dyskryminacji i niewłaściwym zachowaniom uczniów,

- ♦ działania szkoły mające na celu podnoszenie świadomości uczniów dotyczące ich wpływu na własne zdrowie,
- ♦ plan działań wychowawczy realizowany na godzinach z wychowawcą klasy,
- ♦ kontakty z instytucjami i przedstawicielami społeczności lokalnej,
- ♦ współpracę z rodzicami,
- ♦ reprezentowanie szkoły na zewnątrz przez udział w zawodach sportowych, konkursach przedmiotowych i prezentacjach,
- ♦ zajęcia profilaktyczno – edukacyjne, zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze i terapeutyczne.

## 5. Cele treści i działań o charakterze wychowawczym i profilaktycznym

---

Profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje obszary wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami, ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka oraz inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących. Głównym celem Programu jest podejmowanie działań mających na celu wszechstronny rozwój ucznia, minimalizowanie problemów wychowawczych, zmianę postaw mających negatywny wpływ na zdrowie. W zależności od adresata, do którego skierowane są działania profilaktyczne, różni się w literaturze trzy poziomy profilaktyki: pierwszo-, drugo- i trzeciorzędową<sup>2</sup>. Szkoła jest miejscem profilaktyki pierwszorzędowej. Wynika to z jej zadań, kompetencji nauczycieli, a przede wszystkim potrzeb ogółu dzieci i młodzieży. Profilaktyka pierwszorzędowa, skierowana do grupy niskiego ryzyka, polega na promowaniu zdrowego stylu życia i zapobieganiu zagrożeniom, w szczególności na rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z wymogami życia.

Profilaktyka w środowisku szkolnym powinna spełniać 10 podstawowych zadań:

- ♦ dostarczać wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń,
- ♦ kształtować prozdrowotne wzorce konsumpcyjne,
- ♦ kształtować umiejętności intrapsychiczne (związane z dojrzewaniem i kontrolowaniem m. in. emocji, motywacji, procesów poznawczych, wolicjonalnych, samooceny),
- ♦ kształtować umiejętności interpersonalne,
- ♦ kształtować umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów,
- ♦ rozwijać więzi z grupą społeczną,
- ♦ uczyć odpowiedzialności,
- ♦ rozwijać środowisko szkolne i rodzinne,
- ♦ kształtować w środowisku szkolnym normy i reguły sprzyjające zdrowemu życiu i rozwojowi oraz eliminowaniu możliwości wystąpienia działań dysfunkcyjnych,
- ♦ wcześnie rozpoznawać zagrożenia, diagnozować dysfunkcje oraz budować sieci wsparcia i pomocy dla osób i grup wysokiego ryzyka.

---

<sup>2</sup> **Profilaktyka pierwszorzędowa**, skierowana do grupy niskiego ryzyka, polega na promowaniu zdrowego stylu życia i zapobieganiu zagrożeniom, w szczególności radzenia sobie z wymogami życia. Jej celem jest opóźnienie inicjacji lub zachęcanie do abstynencji.

**Profilaktyka drugorzędowa**, skierowana do grupy podwyższonego ryzyka, polega na ograniczaniu podejmowania zachowań ryzykownych i zachęcaniu do wycofania się.

**Profilaktyka trzeciorzędowa** jest interwencją w sytuacji pojawienia się uzależnienia, leczeniem, które ma ograniczyć negatywne skutki uzależnienia i umożliwić powrót do normalnego życia.

W ramach Programu podjęte zostaną:

- ♦ działania wychowawcze,
- ♦ działania informacyjne,
- ♦ działania edukacyjne,
- ♦ działania integracyjne,
- ♦ działania wdrażające określone umiejętności,
- ♦ działania interwencyjne.

Treści i działania o charakterze profilaktycznym podejmowane przez Szkołę mają przede wszystkim na celu:

- ♦ kształtowanie umiejętności interpersonalnych, a w szczególności ukierunkowanie na rozwój samoświadomości, samooceny i samodyscypliny wśród uczniów,
- ♦ przekazywanie odpowiedniego systemu norm i wzorców,
- ♦ kształtowanie zachowań asertywnych,
- ♦ rozpoznawanie i hierarchizacja wartości,
- ♦ promocja zdrowia psychicznego i fizycznego,
- ♦ wzmocnianie mocnych stron ucznia,
- ♦ dbałość o bezpieczeństwo uczniów na terenie szkoły,
- ♦ rozpowszechnianie informacji o potencjalnych zagrożeniach,
- ♦ zwiększenie świadomości osobistego i społecznego zagrożenia konsekwencjami palenia, picia i eksperymentowania ze środkami psychoaktywnymi.

Zagrożeniem dla wychowania w szkole są m.in.:

- ♦ niekorzystne środowisko rówieśnicze w szkole,
- ♦ pozaszkolne kontakty niektórych uczniów z grupami rówieśniczymi, w których zdarzają się zachowania dysfunkcyjne,
- ♦ dostępność i łatwość zdobycia środków uzależniających,
- ♦ wczesna inicjacja zachowań ryzykownych,
- ♦ czynniki ryzyka tkwiące w otoczeniu.

Dlatego też, działania profilaktyczne muszą uwzględniać potrzeby społeczności szkolnej, tym samym wzmocniać czynniki chroniące przed zachowaniami ryzykownymi, m. in.:

- ♦ radzenie sobie z trudnościami,
- ♦ silna więź emocjonalna z rodzicami,
- ♦ zainteresowanie nauką szkolną,
- ♦ poszanowanie prawa, norm, wartości, światopoglądów i autorytetów społecznych,
- ♦ przynależność do pozytywnej grupy.

Profilaktyka podejmowana przez Szkołę okazuje się szansą dla całej szkoły, jako instytucji, jak i poszczególnych uczestników życia szkolnego, ponieważ zwiększa wśród nauczycieli, rodziców oraz uczniów świadomość istniejących zagrożeń. Ponadto, przyczynia się do korekty niewłaściwych zachowań i procesów rozwojowych, a tym samym wspomaga osiągnięcie dojrzałej odpowiedzialności za jakość własnego życia i funkcjonowanie społeczności, która ją współtworzy.

## **6. Struktura oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych**

---

### **Dyrektor Szkoły:**

- ❖ stwarza warunki dla realizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego w szkole,
- ❖ umacnia pozytywne relacje interpersonalne w szkole,
- ❖ sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- ❖ wykonuje zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę,
- ❖ nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego,
- ❖ współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, Radą Pedagogiczną, Radą Rodziców oraz Samorządem Uczniowskim,
- ❖ inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- ❖ stwarza warunki do działania w szkole: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- ❖ czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego.

### **Rada Pedagogiczna:**

- ❖ uchwała w porozumieniu z Radą Rodziców Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- ❖ uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego,
- ❖ uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- ❖ reaguje na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- ❖ opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- ❖ uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego.

### **Zespół wychowawców:**

- ❖ diagnozuje sytuację wychowawczą szkoły,



- ❖ określa cele pracy wychowawczej na dany rok szkolny,
- ❖ opracowuje procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- ❖ opracowuje zasady współpracy z sądem, policją,
- ❖ analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- ❖ podejmuje działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

#### **Nauczyciele:**

- ❖ współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych i treści profilaktycznych,
- ❖ reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- ❖ przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- ❖ udzielają pomocy w przewyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- ❖ kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- ❖ rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- ❖ wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia.

#### **Wychowawcy klas:**

- ❖ diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- ❖ rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- ❖ są wzorami konstruktywnych postaw,
- ❖ na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- ❖ przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- ❖ zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- ❖ oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- ❖ współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,

- ❖ wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,
- ❖ rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- ❖ dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- ❖ podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- ❖ współpracują z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- ❖ podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych własnych oraz rodziców uczniów.

#### **Rodzice:**

- ❖ współtworzą Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny,
- ❖ uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i działań profilaktycznych,
- ❖ uczestniczą w zebraniach organizowanych przez szkołę,
- ❖ zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- ❖ współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- ❖ dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez swoje dzieci,
- ❖ stanowią wzór osobowy.

#### **Samorząd Uczniowski:**

- ❖ jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły,
- ❖ uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i działań profilaktycznych,
- ❖ współpracuje z Radą Pedagogiczną,
- ❖ prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- ❖ reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- ❖ propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- ❖ dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- ❖ może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

## **7. Diagnoza sytuacji w Szkole**

---

Program Wychowawczo - Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy sytuacji dydaktyczno-wychowawczej w szkole, z użyciem następujących narzędzi:

- 1) ankiet adresowanych do uczniów, rodziców, nauczycieli. Poruszone zostały w nich kwestie: uzależnień, relacji między uczniami, form spędania wolnego czasu, niewłaściwego zachowania czy podejmowanych przez szkołę działań wychowawczych;
- 2) analizy dotychczas obowiązującej dokumentacji szkolnej - Statutu Szkoły, Programu Wychowawczego i Programu Profilaktyki.

## 8. Obszary działań

Obszar	Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne
<b>ZDROWIE</b>	Propagowanie zdrowego trybu życia	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Praca na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych.</li><li>2. Uczestnictwo w konkursach profilaktycznych.</li><li>3. Spotkania z przedstawicielami instytucji zajmujących się profilaktyką zdrowotną.</li><li>4. Kształtowanie i wzmacnianie norm służących zapobieganiu zażywania substancji psychoaktywnych wśród najmłodszych poprzez pogadanki, prelekcje, spotkania z przedstawicielami służby zdrowia.</li><li>5. Spędzanie czasu na świeżym powietrzu, marsze, biegi, piesze wędrówki, ścieżki zdrowia, gry i zabawy na wesoło, gry i zabawy na śniegu.</li><li>6. Promowanie aktywności sportowej – zapewnienie uczniom aktywnego spędzania wolnego czasu oraz udziału w zawodach sportowych.</li><li>7. Zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego oraz komfortu podczas zajęć edukacyjnych.</li><li>8. Rozwijanie sprawności fizycznej, kształtowanie nawyków prozdrowotnych.</li><li>9. Lekcje dotyczące zdrowego stylu życia, prawidłowego odżywiania się.</li><li>10. Zapewnienie bezpłatnego dożywiania uczniom z rodzin mających trudną sytuację materialną.</li><li>11. Organizowanie badań przesiewowych uczniów (bilans zdrowia).</li></ol>	Wychowawcy klas Nauczyciel wychowania fizycznego Pedagog szkolny

<b>ZDROWIE</b>	Kształtowanie postaw ekologicznych	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Opieka uczniów nad roślinami, w klasie, zielenią szkolną.</li> <li>2. Udział w akcjach ekologicznych np. „Sprzątanie Świata”.</li> <li>3. Rozmowy tematyczne, udział w konkursach ekologicznych.</li> <li>4. Zapobieganie zagrożeniom środowiska naturalnego i cywilizacyjnego.</li> <li>5. Udział w konkursach związanych z tematyką ekologiczną.</li> </ol>	Wychowawcy klas Nauczyciele
<b>ZDROWIE</b>	Organizacja procesu wspierania uczniów z deficytami rozwojowymi i specjalnymi potrzebami edukacyjnym	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dostosowanie wymagań edukacyjnych do specjalnych potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów.</li> <li>2. Organizacja zajęć w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.</li> <li>3. Indywidualne rozmowy z pedagogiem szkolnym.</li> <li>4. Współpraca z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną.</li> </ol>	Wychowawcy klas Nauczyciele Pedagog szkolny
<b>RELACJE</b>	Miejsce ucznia w grupie rówieśniczej, integracja środowiska szkolnego	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Wybór przedstawicieli do Samorządu Uczniowskiego.</li> <li>2. Zajęcia integracyjno – adaptacyjne dla zespołów klasowych.</li> <li>3. Organizowanie imprez szkolnych oraz klasowych integrujących wszystkich uczniów.</li> </ol>	Wychowawcy klas Nauczyciele Pedagog szkolny
<b>RELACJE</b>	Wzajemne poznanie się	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Udział w zabawach, zajęciach integrujących grupę lub zespół klasowy.</li> <li>2. Udział w uroczystościach klasowych i szkolnych.</li> <li>3. Organizacja imprez szkolnych z udziałem uczniów, rodziców i nauczycieli.</li> <li>4. Kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymania relacji z rówieśnikami, rozpoznawanie ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi.</li> <li>5. Budowanie umiejętności współpracy z zespołem.</li> <li>6. Rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc rówieśnikom.</li> </ol>	Wychowawcy klas Nauczyciele Pedagog szkolny
<b>RELACJE</b>	Dbłość o dobry klimat w szkole	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Systematyczne badanie samopoczucia uczniów w szkole.</li> <li>2. Obserwacja zachowań uczniów na tle rówieśników.</li> </ol>	Wychowawcy klas Pedagog szkolny

		3. Organizowanie imprez szkolnych.	Wyznaczeni nauczyciele
<b>RELACJE</b>	Wyposażenie ucznia w umiejętności niezbędne do współdziałania w szkole	<p>1. Zapoznanie uczniów z normami współżycia społecznego poprzez:</p> <p>a) uczenie zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się, b) poszanowanie praw i potrzeb innych.</p> <p>2. Doskonalenie kompetencji emocjonalnych i społecznych poprzez:</p> <p>a) wdrażanie do empatii, b) współpracę w grupie, c) kształtowanie umiejętności właściwego zachowania się w sytuacjach trudnych, konfliktowych, ryzykownych.</p> <p>3. Eliminowanie zachowań agresywnych poprzez:</p> <p>a) kształtowanie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów i postępowania w sytuacjach trudnych, b) rozpoznawanie, nazywanie zachowań agresywnych, c) poznanie zachowań agresywnych, asertywnych i uległych, d) uzupełnianie i poszerzanie przez nauczycieli aktualniej wiedzy w zakresie pedagogiki i psychologii.</p>	Całe Grono Pedagogiczne
<b>RELACJE</b>	Eliminowanie napięć psychicznych (spowodowanych m. in. niepowodzeniami szkolnymi oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami)	<p>1. Organizacja zajęć: dydaktyczno – wyrównawczych, rewalidacyjnych, korekcyjno - kompensacyjnych, logopedycznych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz innych zajęć specjalistycznych.</p> <p>2. Prowadzenie indywidualnych rozmów z pedagogiem.</p> <p>3. Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.</p> <p>4. Uczenie zachowań sprzyjających kształtowaniu postaw prospołecznych.</p>	Dyrektor szkoły Pedagog szkolny Wychowawcy klas Nauczyciele Logopeda

<b>RELACJE</b>	Rozwój osobowości ucznia	<p>1. Wspomaganie u uczniów umiejętności samopoznania:</p> <p>a) wykorzystywanie sytuacji szkolnych do treningu rozpoznawania własnych emocji, uczuć, predyspozycji i deficytów,</p> <p>b) wdrażanie do autorefleksji.</p> <p>2. Stymulowanie rozwoju samoakceptacji i samokontroli:</p> <p>a) kształtowanie umiejętności kontrolowania zachowania i panowania nad emocjami, kreowania własnego wizerunku,</p> <p>b) wdrażanie do samooceny.</p> <p>3. Umiejętność wykorzystania własnego potencjału:</p> <p>a) motywowanie uczniów do nauki szkolnej,</p> <p>b) rozbudzanie i poszerzanie zainteresowań uczniów,</p> <p>c) stwarzanie warunków do realizowania działań wynikających z zainteresowań, uzdolnień uczniów</p> <p>d) rozwijanie zdolności twórczego myślenia,</p> <p>e) pomoc uczniom w radzeniu sobie z własnymi niedoskonałościami,</p> <p>f) kształtowanie hierarchii wartości,</p> <p>g) praca z uczniem zdolnym,</p> <p>h) praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych.</p> <p>4. Udział uczniów w zajęciach pozalekcyjnych.</p>	<p>Wychowawcy klas Pedagog Nauczyciele wszystkich przedmiotów</p>
<b>RELACJE</b>	Kształowanie umiejętności właściwego zachowania się w sytuacjach trudnych	Realizowanie tejże tematyki poprzez: scenki sytuacyjne, dramy, rozmowy, prace plastyczne, ćwiczenia asertywności, pogadanki, filmy edukacyjne i profilaktyczne, zajęcia psychoedukacyjne, zajęcia specjalistyczne, przedstawienia, wolontariat	<p>Całe Grono Pedagogiczne</p>
<b>RELACJE</b>	Organizowanie sytuacji sprzyjających podnoszeniu wiary we własne możliwości	<p>1. Udział uczniów w zajęciach pozalekcyjnych zgodnie z potrzebami, zainteresowaniami i uzdolnieniami uczniów.</p> <p>2. Udział w zajęciach specjalistycznych: dydaktyczno - wyrównawczych, logopedycznych, rewalidacyjnych, korekcyjno – kompensacyjnych, zajęciach rozwijających</p>	<p>Dyrektor szkoły Wychowawcy klas Pedagog Logopeda Nauczyciele</p>

		<p>kompetencje emocjonalno - społeczne.</p> <p>3. Udział uczniów w konkursach klasowych, szkolnych i pozaszkolnych.</p> <p>4. Współpraca nauczycieli z rodzicami uczniów w celu podnoszenia efektów kształcenia.</p> <p>5. Diagnozowanie potencjałów intelektualnych uczniów – kierowanie na badania psychologiczno-pedagogiczne po uzgodnieniu z rodzicami uczniów.</p> <p>6. Występowanie o stypendia dla uczniów szczególnie uzdolnionych.</p>	
<b>RELACJE</b>	Uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych	<p>1. Organizowanie na terenie szkoły akcji charytatywnych.</p> <p>2. Udział w ogólnopolskich zbiórkach charytatywnych np. <i>Góra Grosza, WOŚP, Zbiórka Żywności Caritas.</i></p> <p>3. Promowanie idei wolontariatu poprzez działalność w szkole Koła Wolontariatu, Szkolnego Koła Caritas.</p>	<p>Wychowawcy klas</p> <p>Nauczyciele</p>
<b>RELACJE</b>	Tolerancja dla inności, odmienność innych osób	<p>1. Zapoznanie z prawami dziecka wynikającymi z Konwencji o Prawach Dziecka.</p> <p>2. Poznanie praw i obowiązków ucznia.</p> <p>3. Uświadamianie uczniom, gdzie znajdą pomoc w sytuacji trudnej.</p> <p>4. Udział w pogadankach na temat tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka.</p>	<p>Wychowawcy klas</p> <p>Nauczyciele wszystkich przedmiotów</p> <p>Pedagog</p>
<b>RELACJE</b>	Pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych	<p>1. Bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią.</p> <p>2. Dostarczanie aktualnych informacji rodzicom, nauczycielom, opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spotkania ze specjalistami.</p> <p>3. Indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicem.</p> <p>4. Porady, konsultacje, warsztaty dla rodziców.</p> <p>5. Podejmowanie wspólnych inicjatyw w zakresie</p>	<p>Dyrektor szkoły</p> <p>Wychowawcy klas</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Pedagog</p>



		<p>rozwiązywania trudności lub eliminowania zagrożeń.</p> <p>6. Zapoznanie rodziców ze, Statutem Szkoły i regulaminami, programami.</p> <p>7. Udostępnianie wykazu instytucji, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc.</p> <p>8. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji, a także norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego poprzez uczestnictwo np. w radach szkoleniowych, kursach i szkoleniach.</p>	
<b>KULTURA</b>	Kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kultuwanie tradycji związanych z najbliższą okolicą, krajem.</li> <li>2. Poznawanie symboli narodowych i europejskich.</li> <li>3. Uczestnictwo w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym.</li> <li>4. Nauka hymnu państwowego i szkolnego.</li> <li>5. Kształtowanie postawy szacunku wobec symboli narodowych oraz hymnu i sztandaru szkoły.</li> </ol>	Wychowawcy klas, Nauczyciele języka polskiego, historii, WOS
<b>KULTURA</b>	Kształtowanie poczucia przynależności do środowiska lokalnego, społeczności kraju ojczystego	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Udział w uroczystościach szkolnych, organizowanie apeli (Święto Niepodległości , Święto Konstytucji 3 Maja).</li> <li>2. Udział w uroczystościach regionu.</li> <li>3. Konkursy, współpraca z lokalnymi władzami, ośrodkami.</li> </ol>	Nauczyciele języka polskiego, historii, sztuki
<b>KULTURA</b>	Poznawanie i przestrzeganie norm dobrego zachowania w środowisku szkolnym i rodzinnym	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Podejmowanie tematyki na zajęciach edukacyjnych, wychowawczych, integracyjnych poprzez stosowanie różnorodnych form, metod i środków pracy z uczniem.</li> <li>2. Zapoznanie uczniów i rodziców ze Statutem Szkoły.</li> </ol>	Wychowawcy klas, Nauczyciele
<b>KULTURA</b>	Poznawanie zasad właściwego zachowania się	Udział uczniów w imprezach kulturalnych (spektakle teatralne, seanse kinowe, wycieczki do muzeów, wycieczki turystyczno-	Wychowawcy klas Nauczyciele

	w instytucjach kulturalnych	krajoznawcze).	
<b>KULTURA</b>	Ukazanie roli rodziny w życiu człowieka	1. Realizowanie tematyki na zajęciach edukacyjnych, wychowawczych, pozalekcyjnych. 2. Włączanie członków rodziny w życie szkoły. 3. Wykonywanie drzewa genealogicznego.	Wychowawcy klas Nauczyciele
<b>ZAGROŻENIA</b>	Profilaktyka zagrożeń	1. Środki i substancje psychoaktywne: a) diagnoza środowiska ucznia, b) wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę o uzależnieniach i możliwościach szukania pomocy w sytuacji sięgania po narkotyki, dopalacze, alkohol, nikotynę, c) gazetki tematyczne, d) bieżące informowanie rodziców/prawnych opiekunów o widocznej zmianie w zachowaniu dziecka, o swoich sugestiach i spostrzeżeniach. 2. Agresja, przemoc psychiczna, zachowanie dyskryminacyjne, cyberprzemoc: a) systematyczna edukacja uczniów w zakresie radzenia sobie z własnymi trudnymi uczuciami oraz w zakresie ochrony przed agresją, przemocą, b) zapoznanie uczniów ze zbiorem zasad i norm obowiązujących w szkole c) pogadanki, lekcje wychowawcze, d) przeprowadzenie zajęć warsztatowych np. „Nie dla agresji” oraz „Stop przemocy w szkole”, e) stała współpraca z pracownikami szkoły w zakresie zaobserwowanych negatywnych zachowań uczniów f) reagowanie na wszystkie niepożądane zachowania ucznia, g) spotkania z przedstawicielami Policji dotyczące odpowiedzialności nieletnich, bezpieczeństwa, profilaktyki 3. Kształtowanie pożądaných społecznie postaw wobec	Wychowawcy klas Pedaagog Nauczyciele

		<p>zagrożeń cywilizacyjnych poprzez:</p> <p>a) przekazywanie uczniom i rodzicom wiadomości dotyczących zagrożeń cywilizacyjnych,</p> <p>b) wskazywanie, jak sobie radzić w sytuacjach trudnych i gdzie szukać pomocy,</p> <p>c) omawianie zagrożeń związanych z korzystaniem z internetu, ujawnienia danych osobowych.</p> <p>4. Omawianie zagadnień z zakresu profilaktyki podczas zajęć z wychowawcą, pedagogiem, zajęć świetlicowych, pozalekcyjnych.</p>	
<b>BEZPIECZEŃSTWO</b>	<p>Zapoznanie uczniów z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Nauczyciele zapoznają uczniów z obowiązującymi w szkole regulaminami i procedurami.</li> <li>2. Organizacja pogadanek, zajęć warsztatowych dotyczących bezpieczeństwa.</li> <li>3. Zapoznanie uczniów z telefonami alarmowymi, z zasadami pierwszej pomocy.</li> <li>4. Zapoznanie uczniów z zasadami BHP na lekcjach, podczas przerw, w domu, w czasie wolnym, na ulicy.</li> <li>5. Zapoznanie uczniów ze znakami drogowymi.</li> <li>6. Przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji.</li> <li>7. Kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki.</li> <li>8. Wychowanie bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych.</li> <li>10. Kształtowanie świadomości niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów.</li> </ol>	<p>Wychowawcy klas Nauczyciele Pedagog</p>

<b>BEZPIECZEŃSTWO</b>	Przeciwdziałanie przemocy	<p>1. Diagnoza środowiska:  a) wczesne wykrywanie form przemocy wśród uczniów,  b) ochrona ofiar przemocy: rozmowy z uczniem, konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”.</p> <p>2. Współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia.</p> <p>3. Pogłębianie wiedzy pedagogicznej w zakresie problematyki przemocy.</p> <p>4. Informowanie o zaistniałych zjawiskach przemocy w okolicy szkoły lub w szkole.</p> <p>5. Pomoc ofiarom i sprawcom przemocy.</p>	<p>Dyrektor szkoły  Wychowawcy klas  Nauczyciele  Pedagog szkolny</p>
<b>BEZPIECZEŃSTWO</b>	Przeciwdziałanie agresji i przemocy utrudniające życie we współczesnym świecie	<p>1. Praca nad doskonaleniem swojego charakteru i wyzbyciu się słabości.</p> <p>2. Udział uczniów w zajęciach mających na celu wyeliminowania niepożądanych zachowań i kształtowanie właściwych postaw.</p>	<p>Wychowawcy klas  Nauczyciele  Pedagog szkolny</p>
<b>PRZYSZŁOŚĆ</b>	Przygotowanie uczniów do aktywności zawodowej	<p>1. Organizacja zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.</p> <p>2. Prezentacja zaproszonych szkół ponadpodstawowych w celu przybliżenia uczniom oferty edukacyjnej.</p> <p>3. Organizowanie spotkań absolwentów.</p> <p>4. Udział w <i>Targach Szkół, Pracy i Rzemiosła</i> oraz <i>Drzwiach Otwartych</i> w szkołach ponadpodstawowych.</p> <p>5. Współpracę z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.</p> <p>6. Udział uczniów w zajęciach z doradcą zawodowym z Młodzieżowego Centrum Kariery</p>	<p>Wychowawcy klas  Pedagog szkolny  Nauczyciele dradztwa zawodowego</p>
<b>WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI</b>	Doskonalnie form współpracy z rodzicami	<p>1. Systematyczne spotkania wychowawców z rodzicami.</p> <p>2. Porady i konsultacje z nauczycieli, pedagogiem szkolnym, logopedą podczas dyżurów.</p> <p>3. Warsztaty dla rodziców.</p>	<p>Wychowawcy klas  Pedagog  Nauczyciele</p>

## **9. Formy realizacji oraz realizatorzy Programu Wychowawczo-Profilaktycznego**

---

Formy realizacji Programu:

- ♦ zabawy integracyjne,
- ♦ gry i zabawy ruchowe,
- ♦ zajęcia sportowe,
- ♦ metody aktywizujące,
- ♦ wycieczki tematyczne,
- ♦ wyjazdy do kina, teatru, muzeum
- ♦ pogadanki, prelekcje,
- ♦ projekty edukacyjne,
- ♦ spotkania z ciekawymi ludźmi,
- ♦ spotkania i zajęcia z pracownikami służby zdrowia, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, policjantami,
- ♦ zajęcia prowadzone w ramach poszczególnych przedmiotów,
- ♦ projekcje filmów tematycznych,
- ♦ spotkania z rodzicami,
- ♦ warsztaty,
- ♦ zajęcia edukacyjne, wychowawcze, specjalistyczne, pozalekcyjne
- ♦ konkursy klasowe, szkolne, pozaszkolne
- ♦ projekty edukacyjne
- ♦ wolontariat, akcje charytatywne
- ♦ organizację imprez szkolnych oraz uroczystości,

Realizatorzy:

- ♦ dyrektor szkoły,
- ♦ nauczyciele,
- ♦ rodzice,
- ♦ pedagog.

Realizacja Programu opiera się o współpracę:

- ♦ wychowawców klas, którzy realizują zadania w zakresie profilaktyki we współpracy z rodzicami, a przede wszystkim odpowiadają za integrację zespołu klasowego,
- ♦ nauczycieli poszczególnych przedmiotów, którzy oferują pomoc nauczycielom wychowawcom w działaniach wychowawczych oraz profilaktycznych,

- ♦ pedagoga szkolnego wspierającego pracę nauczycieli, wychowawców, a ponadto diagnozującego sytuację środowiska szkolnego i pomagającego uczniom w przezwyciężaniu trudności,
- ♦ Rady Rodziców, która opracowuje Program Wychowawczo - Profilaktyczny, a także współpracuje z Radą Pedagogiczną w zakresie wychowania i profilaktyki,
- ♦ organu prowadzącego, który współuczestniczy w wyposażeniu szkoły w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji Programu,
- ♦ organu nadzorującego wspierającego w opracowaniu narzędzi ewaluacji Programu Wychowawczo - Profilaktycznego oraz umożliwia wymianę doświadczeń w zakresie tworzenia, realizacji i ewaluacji Programu.

Spodziewane efekty Programu Wychowawczo-Profilaktycznego:

- ♦ utrwalenie zachowań prospołecznych,
- ♦ umiejętność komunikowania się z otoczeniem,
- ♦ wzajemna tolerancja wśród uczniów oraz ich otoczenia,
- ♦ ponoszenie odpowiedzialności za swoje czyny,
- ♦ wzrost u uczniów i ich rodziców wiedzy na temat zagrożeń, uzależnień,
- ♦ poznanie właściwych zachowań w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych,
- ♦ dbanie o zdrowie psychiczne i fizyczne, prowadzenie zdrowego stylu życia,
- ♦ rozwijanie zainteresowań,
- ♦ umiejętność organizowania i odpowiedzialnego, efektywnego spędzania czasu wolnego,
- ♦ bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z technologii informacyjno - komunikacyjnej,
- ♦ troska o higienę osobistą,
- ♦ sukcesy uczniów w szkole i poza nią,
- ♦ wybór szkoły ponadpodstawowej zgodnie z zainteresowaniami i indywidualnymi możliwościami.

## **10. Ewaluacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego**

---

Ewaluacja związana jest z uzyskaniem informacji dotyczących realizowanego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego – czy osiągnięto zamierzone cele, jakie są efekty zrealizowanych działań, czy sposoby realizacji sprzyjały skuteczności. Ważnym elementem ewaluacji jest poznanie opinii wszystkich osób, których Program dotyczył, tj. uczniów, nauczycieli, wychowawców oraz rodziców, odnośnie realizacji Programu, a także uzyskania opinii o wartości wdrażanego Programu oraz sensowności podejmowanych czynności.

Zaleca się, aby ocenę skuteczności Programu dokonywać co roku. W uzasadnionych sytuacjach możliwe jest jednak dokonanie wcześniejszych korekt i poprawek w okresie poprzedzającym dany rok.

Ocena efektów realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego dokonywana będzie na bieżąco za pomocą;

- ♦ analizy zapisów w dziennikach i innych dokumentach szkolnych,
- ♦ analizy wytworów pracy uczniów,
- ♦ rozmowy z uczniami i ich rodzicami,
- ♦ obserwacji uczniów w sytuacjach zadaniowych,
- ♦ analizy postępów uczniów w przezwyciężaniu trudności edukacyjnych.

Podstawę do formułowania ocen z realizacji Programu stanowią:

- ♦ narzędzia w ramach wewnętrznego mierzenia jakości pracy,
- ♦ sprawozdania z realizacji planów,
- ♦ analizy i dane statystyczne,
- ♦ hospitacje,
- ♦ zapisy w dokumentacji,
- ♦ badania ankietowe,
- ♦ opinie i wnioski,
- ♦ zgłoszone innowacje i projekty działań,
- ♦ programy oraz scenariusze.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej im. mjr Henryka Sucharskiego w Osiecinach w dniu .....

## Załącznik 1. Ankieta dla uczniów Szkoły Podstawowej im. mjr. Henryka Sucharskiego w Osięcinach

1. Płeć

- Chłopak  
 Dziewczyna

2. Proszę o podanie wieku

3. Czy spożywałeś/aś kiedykolwiek alkohol?

- Tak  
 Nie

4. W jakim wieku pierwszy raz spróbowałeś/aś alkohol?

5. Czy w Twojej szkole znasz osoby nadużywające alkohol?

- Tak  
 Nie

6. Czy kiedykolwiek kupiłeś/aś alkohol?

- Tak, rodzice mnie o to poprosili  
 Tak, koledzy/koleżanki mnie o to poprosili/ły  
 Tak, sam chciałem kupić  
 Nie

7. Ile razy spożywałeś/aś alkohol?

	1 raz	2 razy	3 razy	Więcej razy
Piwo				
Wino				
Wódka				
Szampan				
Inne				

8. Czy kiedykolwiek zażywałeś narkotyki lub dopalacze?

- Tak  
 Nie

9. Jeżeli próbowałeś/aś narkotyków, dopalaczy jak je dostałeś/aś?



- Dostałem od znajomego
  - Kupiłem od znajomego
  - Dostałem od obcej osoby
  - Kupiłem od obcej osoby
  - Nigdy nie spożywałem/am takich substancji
10. Czy wiesz, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?
- Tak
  - Nie
11. Czy kiedykolwiek udało Ci się kupić narkotyki, dopalacze?
- Tak
  - Próbowałem/am kupić, ale nie udało mi się
  - Nie
12. Czy w Twojej szkole są osoby zażywające narkotyki, dopalacze?
- Znam takie osoby
  - Nie znam takich osób
  - Słyszałem/am o takich osobach
  - Nie słyszałem/am o takich osobach
  - Nie
13. Czy dużo czasu spędzasz przed komputerem? W Internecie?
14. Czy wiesz czym jest cyberprzemoc?
- Tak
  - Nie
  - Nigdy nie słyszałem/am o czymś takim
15. Czy w szkole omawiane były tematy związane ze zdrowie, dbaniem o siebie?
16. Czy zajęcia wychowawcze są Twoim zdaniem ciekawe?
- Tak
  - Nie
17. Czy lubisz godziny wychowawcze z Twoim wychowawcą?
- Tak
  - Nie

18. Czy dzięki lekcjom wychowawczym mogłeś poznać swoje problemy?

- Tak
- Nie

19. Czy wychowawca pyta cię o opinię podczas poruszanych tematów?

20. Czy nauczyciele są dla ciebie życzliwi i pomocni?

21. Czy zajęcia wychowawcze miały pozytywny wpływ na atmosferę w twojej klasie?

- Zawsze
- Często
- Rzadko
- Nigdy

22. Jak nauczyciele najczęściej reagują w przypadku niewłaściwego zachowania uczniów?

- Rozmowa z wychowawcą
- Rozmowa z wychowawcą w obecności dyrektora
- Wezwanie rodziców
- Poruszanie problemów na godzinie wychowawczej
- Stosowanie kar
- Inne

23. Jak nauczyciele promują właściwe zachowania uczniów?

- Chwałą przed klasą
- Stawiają właściwą ocenę zachowania
- Chwałą przed rodzicami
- Chwałą na apelu
- Dają przywileje
- Inne

24. Czy w szkole czujesz się dobrze?

25. Czy w szkole czujesz się bezpiecznie?

26. Czy lubisz/nie lubisz chodzić do szkoły? Napisz dlaczego.

## **Załącznik 2. Ankieta dla rodziców uczniów Szkoły Podstawowej im. mjr. Henryka Sucharskiego w Osięcinach**

1. Czy Pan/Pani uważa, że Pana/Pani dziecko kiedykolwiek próbowało alkoholu?

- Tak  
 Nie

2. Czy Pana/Pani zdaniem podczas dyskoteki, imprezy i wycieczki szkolnej Państwa dzieci są wystarczająco bezpieczne?

- Tak  
 Nie

3. Czy wie Pan/Pani czym są dopalacze?

- Tak  
 Nie

4. Proszę podać jakie są objawy zażywania narkotyków, dopalaczy u dzieci Pana/Pani zdaniem?

5. Czy podejrzewa Pan/Pani, że Pana/Pani dziecko próbowało palić papierosy?

- Tak  
 Nie

6. Czy na terenie szkoły Pana/Pani dziecka występuje przemoc wśród dzieci?

- Tak, moje dziecko kontakt z przemocą  
 Tak, moje dziecko stosuje przemoc  
 Tak, znam takie przypadki  
 Tak, słyszałem/am o takich przypadkach  
 Nie znam takich przypadków

7. Czy Pana/Pani dziecko chętnie rozmawia o swoich problemach?

- Tak  
 Nie

8. Czy Pana/Pani dziecko potrafi powiedzieć "NIE" wśród swoich rówieśników, jeśli są namawiane do zrobienia czegoś wbrew ich poglądom?

- Tak  
 Nie

9. Czy w otoczeniu Pana/Pani dziecka są dzieci, które miały już osobisty kontakt z użytkownikami, np. alkohol, papierosy, dopalacze?

- Znam takie dzieci
- Słyszałem/am o takich dzieciach
- Nie znam takich dzieci
- Nie słyszałem/am o takich dzieciach
- Nie wiem

10. Ile czasu dziennie Pana/ Pani dziecko spędza pasywnie czas wolny (TV, komputer, tel. kom.)

- poniżej 2 godz.
- w przedziale 2 - 5 godz.
- powyżej 5 godz

11. Czy szkoła, do której uczęszcza Państwa dziecko w wystarczający sposób prowadzi działania ukazujące zagrożenia związane z korzystaniem z komputera, Internetu, telefonii komórkowej?

- Tak
- Rzadko
- Często
- Nie

12. Jakie formy spędzania wolnego czasu najczęściej praktykuje Pana/Pani dziecko?

13. Czy Państwa zdaniem szkoła podejmuje działania zapewniające alternatywne formy spędzania czasu wolnego?

- Tak
- Czasami
- Nie
- Nie wiem

14. Czy w razie trudności wychowawczych szkoła oferuje pomoc?

- Tak
- Nie

15. Czy w szkole, do której uczęszcza Państwa dziecko, propagowana jest wiedza na temat zagrożeń i uzależnień, na które może być narażony uczeń?

- Tak
- Nie

Nie wiem

16. Czy w szkole Pana/Pani dziecka są jasno określone zasady współpracy z rodzicami?

17. Czy jestem pytany/a o zdanie w sprawach dotyczących życia klasy, szkoły?

18. Czy jako rodzic czuje się Pan/Pani zachęcany/a do udziału w życiu i pracy klasy lub szkoły?

19. Czy Dyrekcja, nauczyciele są dla Pana/Pani życzliwi i chętnie udzielają pomocy?

20. Czy nauczyciele udzielają Panu/Pani wyczerpujących informacji o postępach i zachowaniu mojego dziecka w szkole?

21. Czy jest Pan/Pani zapraszany/a do współorganizacji/lub udziału w imprezach szkolnych związanych z aktywnością fizyczną i zdrowym żywieniem?

22. Czy jako rodzic, czuje się Pan/i dobrze w szkole swojego dziecka?

### **Załącznik 3. Ankieta dla nauczycieli diagnozują problemy uczniów Szkoły Podstawowej im. mjr. Henryka Sucharskiego w Osiecinach**

1. Czy na terenie szkoły wśród uczniów zauważyli Państwo następujące sytuacje (jeśli tak proszę je zaznaczyć)?

- palenie papierosów
- spożywanie alkoholu
- zażywanie narkotyków (w tym tzw. dopalaczy)
- stosowanie przemocy słownej wśród uczniów
- stosowanie przemocy fizycznej wśród uczniów
- stosowanie przemocy słownej przez nauczycieli wobec uczniów
- stosowanie przemocy fizycznej przez nauczycieli wobec uczniów
- dyskryminację

2. Czy Dyrekcja uwzględni Pana/Pani zdanie w sprawach dotyczących życia szkoły i pracy jednostki?

3. Czy Pana/Pani relacje z Dyrekcją są dobre?

4. Czy Dyrekcja udziela pomocy i wsparcia, gdy wymaga tego sytuacja?

5. Czy relacje między nauczycielami są dobre?

6. Czy na terenie szkoły wśród uczniów zauważyli Państwo następujące sytuacje (jeśli tak proszę je zaznaczyć)?

- palenie papierosów
- spożywanie alkoholu
- zażywanie narkotyków (w tym tzw. dopalaczy)
- stosowanie przemocy słownej wśród uczniów
- stosowanie przemocy fizycznej wśród uczniów
- stosowanie przemocy słownej przez nauczycieli wobec uczniów
- stosowanie przemocy fizycznej przez nauczycieli wobec uczniów
- dyskryminację

7. Czy doświadczyli Państwo agresywnego zachowania ucznia wobec Państwa osoby?

- Tak, fizycznego
- Tak, słownego
- Nie

8. Czy w Państwa szkole jest wystarczająca ilość zajęć profilaktycznych

	TAK	NIE
W zakresie bezpieczeństwa		
W zakresie uzależnień		
W zakresie wychowania do przystosowania życia w rodzinie		
W zakresie zdrowia		

9. Czy zgłaszali Państwo propozycje zadań mających na celu podnoszenie jakości pracy szkoły? (Jeśli tak proszę napisać jakie?)

10. Czy praca w Państwa szkole jest satysfakcjonująca pod względem możliwości pełnienia roli nauczyciela? (Proszę o wyczerpującą odpowiedź)

11. Czy mają Państwo możliwość prowadzenia innowacji pedagogicznych, realizacji własnych pomysłów edukacyjnych? (Proszę o wyczerpującą wypowiedź)

12. Jaki jest stosunek uczniów względem rówieśników mających problemy oraz rówieśników niepełnosprawnych?

- chętnie pomagają
- obserwują i obmawiają z boku
- śmieją się
- bezpośrednio dokuczają im

13. W jaki sposób są realizowane zadania w zakresie wyrównania szans słabszych uczniów?

14. Jakie działania zaradcze powinny być stosowane w Państwa szkole?

- indywidualna rozmowa z uczniem
- stosowanie kar przewidziane w Kodeksie Ucznia
- wzywanie do szkoły rodziców
- stosowanie tablicy plusów za dobre zachowanie / minusów - za złe
- omawianie problemów na godzinach wychowawczych
- obniżenie oceny zachowania
- zakaz wyjazdu na wycieczki i uczestnictwa w szkolnych oraz klasowych imprezach integracyjnych
- Inne

15. Jakie działania motywujące powinny być stosowane w Państwa szkole?

- pochwała przed klasą
- pochwała ucznia na apelu
- podwyższenie oceny zachowania
- nagroda rzeczowa
- organizacja zajęć umożliwiających rozwój zainteresowań i zdolności uczniów
- Inne

16. Czy liczba zebrań klasowych i innych spotkań z rodzicami jest wystarczająca?

- tak
- nie

17. Czy Państwa zdaniem rodzice chętnie uczestniczą w poszczególnych działaniach szkoły?

	TAK	NIE
zebraniach dla rodziców		
organizacji wycieczek, festynów szkolnych, radzie rodziców		
wychowaniu swoich dzieci		
proponowaniu form organizacji zajęć poza lekcyjnych		
stosowaniu się do uwag nauczycieli		
współpraca z pedagogiem i/lub psychologiem szkolnym		

18. Czy może Pan/Pani liczyć na pomoc rodziców, w sytuacjach problemowych?

19. Czy jako nauczyciel chętnie uczestniczyłem/am w realizacji dotychczasowego Programu Wychowawczego i Programu Profilaktyki?

20. Czy praca w szkole jest dobrze zorganizowana, równomiernie rozłożone są zadania do wykonania?

21. Czy w szkole czuje się Pan/Pani dobrze i bezpiecznie?

22. Czy lubi Pan/Pani pracować w szkole?



#### **Załącznik 4. Tradycje i zwyczaje szkoły**

- Udział w gminnych uroczystościach obchodów świąt państwowych
- Ślubowanie i pasowanie uczniów klas pierwszych
- Pasowanie uczniów klas pierwszych na czytelników
- Święto Szkoły
- Święto Edukacji Narodowej
- Święto Zmarłych
- Święto Niepodległości
- Andrzejki
- Mikołajki
- Jasełka bożonarodzeniowe
- Dzień Babci i Dziadka
- Walentynki
- Dzień Kobiet
- Pierwszy Dzień Wiosny
- Rocznica Konstytucji 3-go maja
- Dzień Matki
- Dzień Dziecka
- Pożegnanie absolwentów.

Przyjęty do realizacji uchwałą Rady Rodziców Szkoły Podstawowej w Osiecinach w dniu 14.09.2017r.